

فقه سیاسی

جلد چهارم

اقتصاد سیاسی

نوشته

عباسعلی عمید زنجانی

استاد دانشگاه تهران

مؤسسه انتشارات امیرکبیر

تهران، ۱۳۸۳

عمید زنجانی، عباسعلی، ۱۳۱۶ -

فقه سیاسی / نوشته عباسعلی عمید زنجانی. - [ویراست ۲]. - تهران: امیرکبیر، ۱۳۷۷-۱۳۸۲.
ج ۱۰

ISBN 964-00-0062-0 (دوره ۱۰ جلدی).

ISBN 964-00-0470-7 (ج. ۱). ISBN 964-00-0471-5 (ج. ۲). ISBN 964-00-0427-3 (ج. ۳)

ISBN 964-00-0922-9 (ج. ۴). ISBN 964-00-0899-0 (ج. ۵). ISBN 964-00-0923-7 (ج. ۶)

ISBN 964-00-0924-3 (ج. ۷). ISBN 964-00-0892-3 (ج. ۸). ISBN 964-00-0925-3 (ج. ۹)

ISBN 964-00-0926-1 (ج. ۱۰)

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
کتابنامه.

ج ۴ (چاپ اول: ۱۳۸۳).

مندرجات: ج ۱. حقوق اساسی و مبانی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران. - ج ۲. نظام سیاسی و رهبری در اسلام. - ج ۳. حقوق بین الملل اسلام. - ج ۴. مروری بر مبانی بین المللی از دیدگاه اسلام. - ج ۵. حقوق و قواعد مختصات در حوزه جهاد اسلامی و حقوق بین الملل اسلام. - ج ۶. اصول و مقررات حاکم بر مختصان مسلحانه (جهاد). - ج ۷. مبانی حقوق عمومی در اسلام. - ج ۸. فقه و سیاست: تحول مبانی اندیشه سیاسی در فقه شیعه. - ج ۹. قواعد فقه سیاسی (مصلحت). - ج ۱۰. اندیشه سیاسی در جهان اسلام معاصر.

۱. حقوق اساسی - ایران. ۲. اسلام و سیاست. ۳. حقوق بین الملل اسلام. ۴. رهبری (اسلام). الف. عنوان.

۳۴۲/۵۵۰۲۳

KMB ۲۰۷/ع ۸

۱۳۷۷

۱۶۸۳۷ - ۵۷۷

کتابخانه ملی ایران

فقه سیاسی (جلد چهارم)

اقتصاد سیاسی

نوشته: عباسعلی عمید زنجانی

چاپ اول: ۱۳۸۳

چاپ و صحافی: چاپخانه سپهر، تهران

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ است.

ISBN: 964-00-0062-0 (10wol.set) ISBN: 964-00-0922-9 (vol.4)

شابک ۹۶۴-۰۰۰-۰۹۲۲-۹ (جلد چهارم) شابک ۹۶۴-۰۰۰-۰۰۶۲-۰ (دوره ۱۰ جلدی)

مؤسسه انتشارات امیرکبیر تهران، میدان استقلال.

WWW.AMIR-KABIR.COM

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۱	فصل اول - کلیات
۱۱	مبحث اول: تعریف اقتصاد سیاسی
۱۴	الف - استراتژی اقتصادی
۱۶	ب - سیاست اقتصادی
۱۷	مبحث دوم: کلیات مسائل اقتصاد سیاسی در فقه سیاسی
۲۴	مبحث سوم: سیاستها و مقررات کلی هدایت اقتصادی
۲۴	الف - قراردادهای تجاری و معاملات
۲۵	ب - کار
۲۷	ج - تولید
۲۹	د - انفاق و احسان
۳۰	هـ - حیازت و مباحات
۳۱	و - احیای اراضی موات
۳۲	ز - راههای قهری تملک
۳۲	ح - راههای دیگر درآمدهای مشروع
۳۳	مبحث چهارم: سیاستهای کلی در توزیع ثروت

- الف - فقرزدایی و احقاق حق فقرا در اموال ثروتمندان ۳۳
- ب - سپاس و عبودیت ۳۴
- ج - امانتداری انسان ۳۴
- د - بعد بهره‌وری همگانی ۳۴
- هـ - مشارکت فقرا در اموال اغنیا ۳۵
- مبحث پنجم: منابع مالی دولت اسلامی ۳۶
- الف - خمس ۳۶
- ب - زکات ۳۷
- دو دیدگاه در تعمیم زکات ۴۰
- الف - انفال ۴۳
- ب - فرق فن و انفال ۴۵
- هـ - خراج و مقاسمه ۴۶
- و - مالیاتهای غیر ثابت ۵۱
- مبحث ششم: توسعه اقتصاد ملی ۵۳
- مبحث هفتم: سهم اسلام در توسعه جهانی ۶۰
۱. سهمی که داشته است ۶۱
- الف - مخدوش بودن اعداد و ارقام رسمی ۶۲
- ب - مخدوش بودن شاخصها ۶۳
- ج - مقایسه علتها بجای معلولها ۶۳
- د - سهم استعمار نوین ۶۳
- هـ - فقدان تناسب منطقی ۶۴
۲. نقشی که مسلمانان می‌توانند ایفا نمایند ۶۴
- الف - دعوت جهانی ۶۵
- ب - بهره‌برداری بهینه از منابع و ثروت‌های طبیعی ۶۵
- ج - سرمایه عظیم و نیروی انسانی ۶۶
- د - همکاری بین‌المللی ۶۷
- هـ - تجدید حیات علمی ۶۷
- و - احیای تمدن اسلامی ۶۸

۶۸	ز - بازگشت به هویت اسلامی
۶۸	ح - وحدت جهان اسلام
۶۹	مبحث هشتم: اقتصاد متمرکز، آزاد یا معتدل
۶۹	۱. دخالت متمرکز دولت در امور اقتصادی
۷۲	۲. نظام متمرکز نسبی
۷۳	۳. اقتصاد آزاد
۷۴	۴. آزادسازی نسبی اقتصادی
۷۷	فصل دوم - فقرزدایی
۷۷	مبحث اول: سیاست فقرزدایی
۸۰	مبحث دوم: شاخصهای فقرزدایی
۸۲	مبحث سوم: خدمات حمایتی برای فقرزدایی
۸۵	فصل سوم - برنامه‌های فقرزدایی
۸۵	مبحث اول: استراتژی فقرزدایی و مؤلفه‌های آن
۸۹	مبحث دوم: عوامل پدیده فقر
۹۱	مبحث سوم: فقر عامل است یا معلول
۹۵	فصل چهارم - معیارهای محاسبه خط فقر
۹۵	مبحث اول: آمارها
۹۶	مبحث دوم: محاسبه خط فقر
۱۰۰	مبحث سوم: هزینه و درآمد خانوار
۱۰۵	فصل پنجم - شیوه‌های عملی فقرزدایی
۱۰۵	مبحث اول: طبقه‌بندی سیاستهای حمایتی
۱۰۷	مبحث دوم: معیارهای توانمندی بالقوه کار
۱۰۹	مبحث سوم: سازماندهی مبارزه با فقر
۱۱۱	مبحث چهارم: ارتقای سطح درآمد سرانه «توفیر الفئ»
۱۱۵	مبحث پنجم: بار ارزشی توسعه
۱۱۸	مبحث ششم: تکاثر و انباشت سرمایه

۱۲۱	مبحث هفتم: توسعه وابسته.....
۱۲۵	فصل ششم - جمعیت و اقتصاد.....
۱۲۵	مبحث اول: رابطه جمعیت و اقتصاد.....
۱۲۸	مبحث دوم: جغرافیای اقتصادی جمعیت.....
۱۳۱	مبحث سوم: کنترل جمعیت و راههای آن.....
۱۳۷	فصل هفتم - یارانه‌ها.....
۱۳۷	مبحث اول: نقش اقتصادی یارانه‌ها.....
۱۴۱	مبحث دوم: بازتاب یارانه‌ها.....
۱۴۳	مبحث سوم: ارزیابی یارانه‌ها.....
۱۴۵	مبحث چهارم: آینده و یارانه‌ها.....
۱۴۹	فصل هشتم - ارتقای درآمد سرانه و رفاه عمومی.....
۱۴۹	مبحث اول: کار و درآمد.....
۱۵۴	مبحث دوم: سرمایه و درآمد.....
۱۵۶	مبحث سوم: فرهنگ مصرف و رفاه.....
۱۵۹	مبحث چهارم: جهت‌گیری عدالت اجتماعی.....
۱۶۱	فصل نهم - تخصیص منابع و اموال دولتی.....
۱۶۱	مبحث اول: تخصیص منابع دولتی چیست؟.....
۱۶۳	مبحث دوم: عوامل تخصیص منابع و اموال دولتی.....
۱۶۸	مبحث سوم: امکانات قابل تخصیص دولتی.....
۱۷۰	مبحث چهارم: خطرات و آفتهای ناشی از تخصیص.....
۱۷۳	فصل دهم - اقتصاد مستقل و وابسته.....
۱۷۴	مبحث اول: اقتصاد تک‌محصولی.....
۱۷۶	مبحث دوم: اقتصاد مدرن وابسته.....
۱۷۸	مبحث سوم: اقتصاد وابسته به شرایط انقلابی.....
۱۷۹	مبحث چهارم: ملاک وابستگی و استقلال در اقتصاد ملی.....

۱۸۱ مبحث پنجم: اقتصاد وابسته به سلطه و جنگ

۱۸۳ مبحث ششم: نظم اقتصادی وابسته به نظم سیاسی

۱۸۷ نتیجه گیری

فصل یازدهم - اقتصاد آزاد و اقتصاد دولتی ۱۸۹

۱۹۰ مبحث اول: نظریه اقتصاد آزاد در اسلام

۱۹۴ نقد نظریه اقتصاد آزاد اسلامی

۱۹۵ مبحث دوم: نظریه سوسیالیزم اسلامی

۱۹۸ مبحث سوم: نظریه تعدیل

۲۰۱ مبحث چهارم: روش شناسی اقتصاد سیاسی اسلام

۲۰۳ الف - ارزیابی نظریه های اقتصاد اسلامی

۲۰۳ ب - روش استحصال اقتصاد اسلامی

۲۰۴ ج - جنبه های مختلف هنجاری در اقتصاد اسلامی

۲۰۴ د - قلمرو اقتصاد سیاسی اسلام

۲۰۵ هـ - روش شناسی دیگر در اقتصاد سیاسی اسلام

۲۰۷ و - کاربرد عقلانیت در اقتصاد اسلامی

۲۱۰ ز - روش مناسب اقتصاد سیاسی اسلام

۲۱۴ ح - در اقتصاد سیاسی فاصله ها کمتر می شود

۲۱۷ ط - مشکل روش شناسی اقتصاد سیاسی اسلام

۲۱۸ ی - هدف و غایت اقتصاد سیاسی اسلام

۲۲۱ مبحث پنجم: جایگاه عدالت در اقتصاد سیاسی اسلام

۲۲۳ ۱. اقتصاد سیاسی در دیدگاه امام خمینی (ره)

۲۲۴ ۲. ساماندهی اقتصادی، هدف راهبردی اسلام

۲۲۶ ۳. صاحبان انقلاب و ولی نعمتان کارگزاران

۲۲۷ ۴. استراتژی نظام اسلامی

۲۲۸ ۵. قطب بندی جامعه براساس اقتصاد سیاسی

۲۲۹ ۶. رابطه آزادی و اقتصاد سیاسی

۲۳۰ ۷. امنیت مستضعفان

۲۳۱ ۸. سیاست سازندگی و توسعه در نظام اقتصاد سیاسی

۲۳۲ ۹. اصولگرایی در اقتصاد سیاسی اسلام

۲۳۳	۱۰. خانه‌به‌دوشان مبارز در سراسر جهان
۲۳۳	۱۱. جاودانه نگاه داشتن راه پیشتاژان
۲۳۴	مبحث ششم: رضامندی به جای آزادی
۲۳۶	الف - مفهوم رضایت
۲۳۷	ب - مقایسه رضامندی و آزادی
۲۳۷	ج - مدار رضامندی در اندیشه اسلام
۲۳۸	د - رضامندی یا آزادی
۲۳۹	هـ - تلمرو رضامندی
۲۴۲	و - نگاهی به نصوص رضا و سقط
۲۴۵	فصل دوازدهم - توسعه
۲۴۵	مبحث اول: محورهای اصلی توسعه‌نیافتگی
۲۴۶	الف - رکود و عدم پویایی تولید
۲۴۷	ب - ناسالم بودن خدمات
۲۴۷	ج - کمبود متخصصان
۲۴۷	د - مدیریتهای ناتوان و فاقد کارایی
۲۴۸	هـ - عوامل دیگر
۲۴۸	مبحث دوم: نقش مصلحت در توسعه
۲۴۹	الف - مصالح و مفاسد زیربنای اقتصاد سیاسی اسلام
۲۵۱	ب - مصلحت و احکام حکومتی
۲۵۲	ج - احکام حکومتی و اقتصاد سیاسی
۲۵۴	مبحث سوم: توسعه و نهادهای مالی
۲۵۹	فصل سیزدهم - تجارت خارجی
۲۶۰	مبحث اول: تجارت خارجی و اقتصاد سیاسی اسلام
۲۶۳	مبحث دوم: تجارت خارجی آزاد یا کنترل‌شده
۲۶۵	مبحث سوم: تجارت خارجی و مسائل بین‌المللی
۲۶۸	مبحث چهارم: سرنوشت تجارت خارجی
۲۷۱	فهرست منابع
۲۷۵	نمایه